

Framåt från *NU* till *STRAX*,
bakåt från *STRAX* till *NU* –
vad gör de hoppen med
fenomenet *tillgänglighet*?

När jag var här 040204 och talade om "Design för funktion",

*Vad var det i det jag talade om då som kom ur sådant som **hade varit** och vad kom ur sådant jag bara hade **vittring** på?*

Jag har kollat att jag sa "Grattis på födelsedagen" till IT-institutionen, då 5 år, med

- Redundanstankar
- Människans mobila
situerade lärande
- Stoltheten i själva
görandet
- Don't try – DO IT!

Alla de tankarna kan *nu* *förefalla peka* både framåt och bakåt sett från 2004-

Men jag vet att jag *då* inte var särskilt
medveten om vad ANTICIPATION gjorde
och gör. Med
er och med mig.

Kanske påverkades vi inte
heller framifrån så mycket
då som vad vi gör nu?

Kulturen har blivit mer *framtung*.

Aldrig någonsin har människan
redan i nuet räknat in så
mycket av det kommande och
så lite av det förflutna som vad
vi gör nu.

Vi har faktiskt gått rakt in
i *PRENÄSSANSEN*.

Om det *teleologiska* kontra det *mekanistiska* kunde jag tala redan på 1980-talet. Men om *det anticipatoriska*, hur framtiden verkar i förväg?!

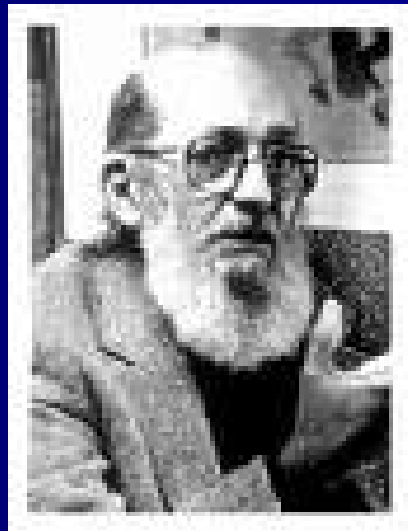

Vad om framtiden redan är här? Vad om jag kanske tänker, känner, lever, räknar med eken som om den redan är här, medvetet och omedvetet?

Detta är svårt att samtala om,
bland annat eftersom kulturarvet
inte gett oss något *språk* för hur
det framtida påverkar oss.

Jämför gärna Paulo Freire, Pedagogik för
förtryckta och "Tystnadens kultur"

Utän färdiga begrepp får man börja som etnometodologerna: med exempel. Och försöka hitta mönster ur dem.

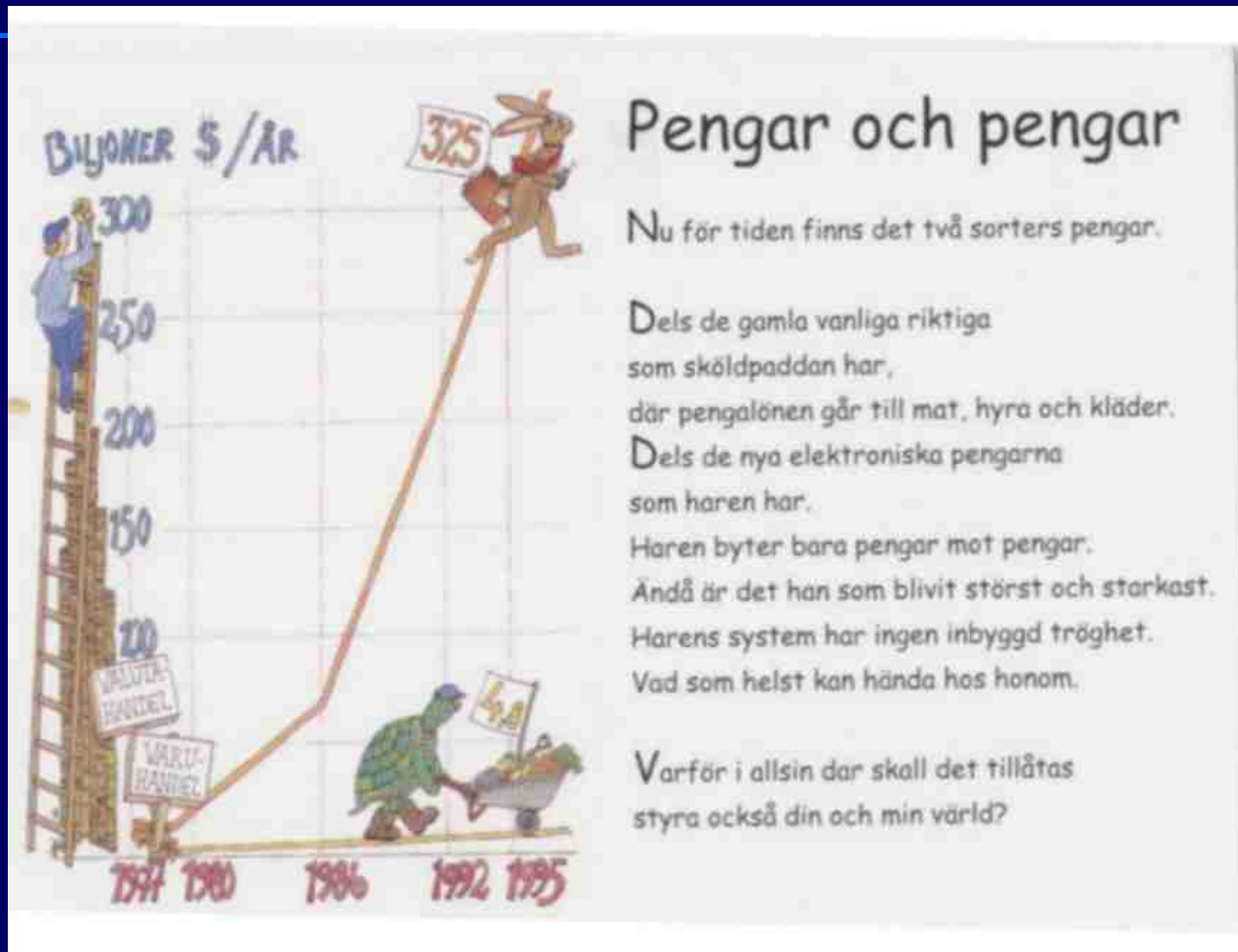
Ishockeyspelaren som vet var han skall vara. *I förväg.*

Kattens päls som tjocknar på hösten – *i förväg.*

Förväntansekonomi

Vi lever postpostpostpost-
industrialismen – och visst vet
vi att det var genom *planen*
Planen (och tron på den) som
tanken skildes från arbetet.

Vi känner igen oss i Lucy Suchmans
utsagor om planen som en del av
handlingen.

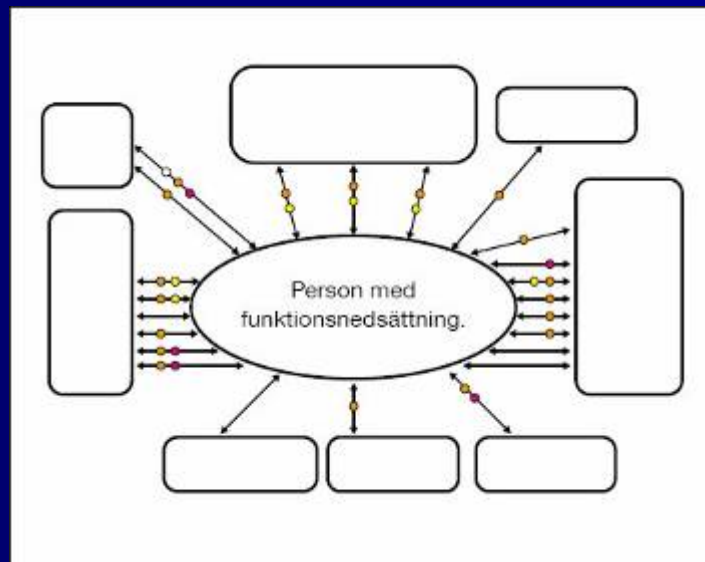

**Men var finns fixstjärnorna och
vandringstävorna för hur kan vi
tänka i medvetande om
anticipation, hur kan vi börja?**

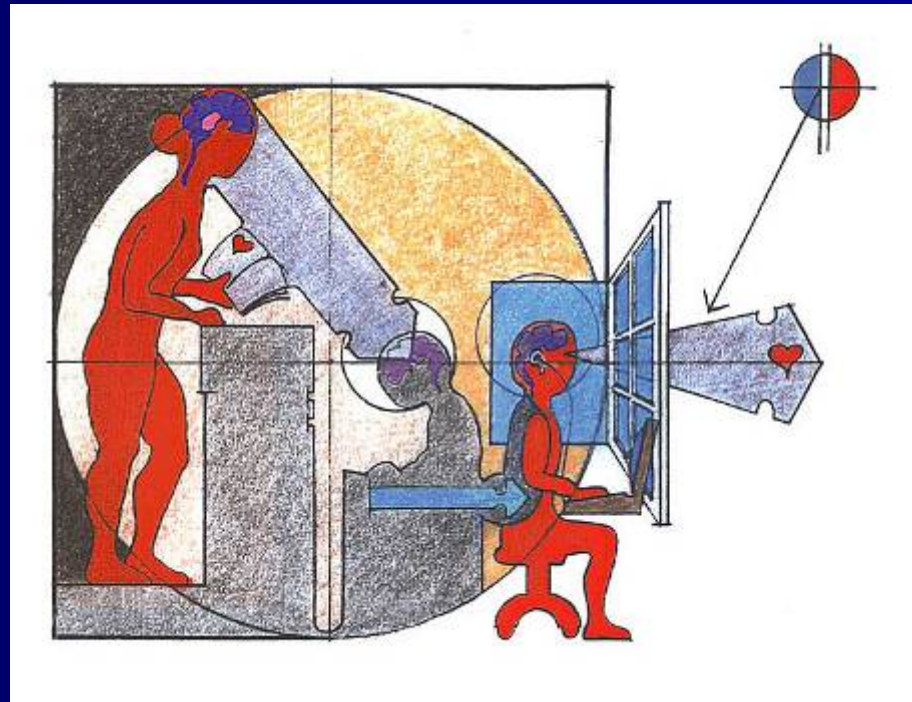
Och vad betyder detta i samband med funktionssvårigheter?

Ex: Aldrig någonsin har det funnits så bra diagnoser och behandlingsmetoder som nu. Men *samtidigt* finns nu den *myndiga* människan här och hennes *anticipation*.

**Att vi blivit just "myndiga"
har många konsekvenser:**

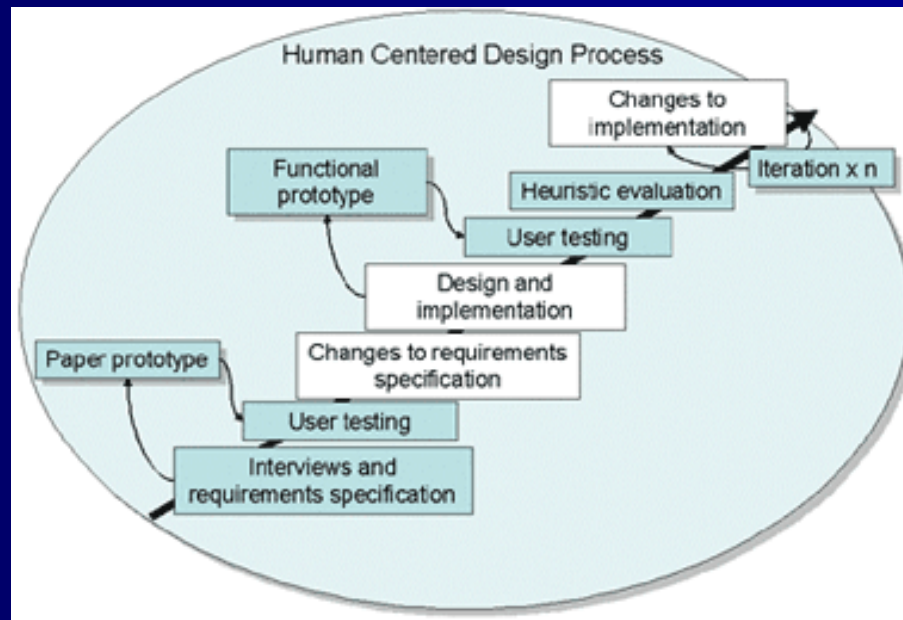
Hur långt räcker exempelvis ISO-standarderna när bakomliggande sammanhangsföreställningar håller på att ändra sig, både individuellt och genom interaction-among-minds?

Inte är anticipation särskilt representerat i t.ex.

13407: Användarcentrerade utvecklingsprocesser för interaktiva system

9241:171 Guidance on Software Accessibility

För vår del brottas vi med
det här och tar hjälp av bl a

Mihai Nadin

www.nadin.name

www.anticipation.info

12 definitioner – kolla in några

- An anticipatory system is a system whose current state is determined by a future state. "The cause lies in the future,". (cf. Robert Rosen, Heinz von Foerster)

Möjlighetsrymdens gemensamma mening – så långt man hunnit, alltså

- Anticipation is the generation of a multitude of dynamic models of human actions and the resolution of their conflict. (cf. Mihai Nadin)

Feedforward feedbackward

- An anticipatory system is a system containing a predictive model of itself and/or of its environment that allows it to change state at an instant in accord with the model's predictions pertaining to a later instant.
(cf. Robert Rosen)

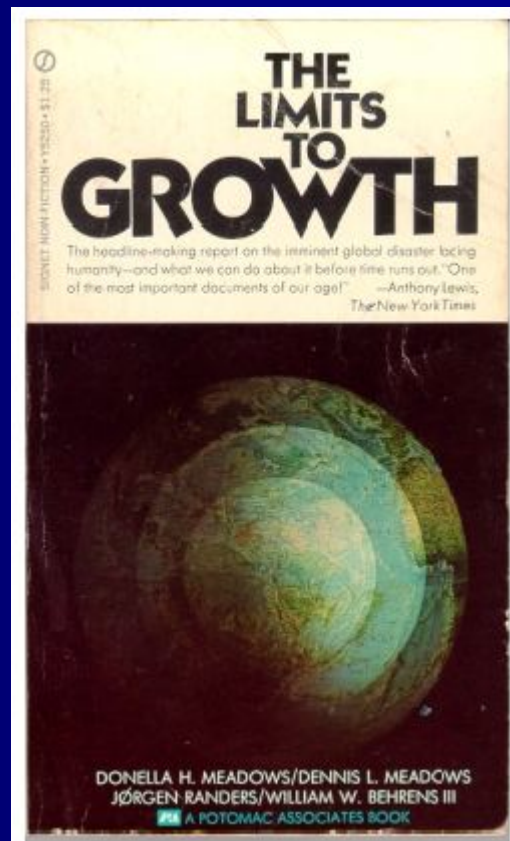
Konvergens i divergensen

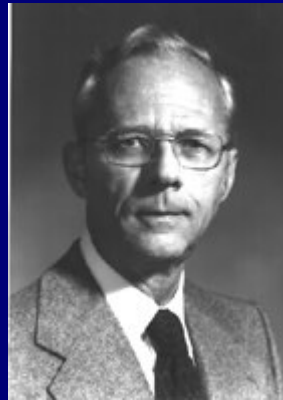
- Anticipation is an attractor within dynamic systems.
(cf. Mihai Nadin)

Minns ni gamla Rom-klubben (1968), The limits to growth (1972) och Beyond the limits (1992)?

Simuleringarna gjordes på MIT i en grupp hos Jay Forrester, pappa inte bara till ferritminnet utan också till System Dynamics.

**Och "Stella" lever fortfarande :
<http://www.iseesystems.com/software/Education/StellaSoftware.aspx> ?**

När *what if* och *if then* får leka med varandra

kan det uppkomma en kvalificerad blandning av feedback och feedforward.

Summerat för tillgänglighet individuellt

1. Den oändliga möjlighetsrymden i IT-eran ger var och en *sina* möjligheter, *olika* möjligheter, i *olika* riktningar, under *olika* föregripanden av framtiden, utifrån vars och ens *olika* förväntansliv.

"Lika för alla" tappar stora delar av sin betydelse.

2. Samtidigt ökar behovet av kommunikation, av att lätta på trycket, av *interaction among minds*.

3. Att bättre förstå *mellan* blir då viktigare än någonsin

Men hur gör man när man arbetar för den förståelsen?

Vi hoppas att ett av resultaten av denna föreläsningen blir ett samarbete mellan er och oss kring just "mellan". Och det samarbetet kan vi föregripa genom att börja NU, genast, - som ett samtal.

Tack för oss!

